

SPRAWOZDANIE **NACZELNEGO RZECZNIKA ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ** **za 2024 r.**

W 2024 r. kontynuowano realizowanie zadań wynikających z ustawy z 2 grudnia 2009r. o izbach lekarskich (dalej: u.i.l.). Na Nadzwyczajnym XVI Krajowym Zjeździe Lekarzy w Łodzi w maju 2024 r. uchwalono nowy Kodeks Etyki Lekarskiej (dalej: KEL), który obowiązuje od 1 stycznia 2025 r. NROZ zorganizował szkolenia mające na celu zaznajomienie rzeczników ze zmianami w KEL. Przygotowano pomocnicze zestawienia, które rozesłano do OROZ i Zastępców NROZ.

Jak w poprzednich latach głównymi działaniami NROZ, poza prowadzeniem postępowań w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy i lekarzy dentyistów (dalej: lekarzy), były:

- 1) dbanie o płynność postępowań w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, wdrażanie działań zmierzających do zapobiegania przewlekłościom;
- 2) przedstawianie swoich rekomendacji i zaleceń w postępowaniach prowadzonych przez rzeczników, pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów, ustalanie jednolitej linii działań,
- 3) przygotowania NROZ i Zastępców NROZ do rozpraw przed NSL, w tym obowiązkowe konsultacje z Zastępcami OROZ prowadzącymi postępowania wyjaśniające;
- 4) szkolenia w organie NROZ i szkolenia OROZ – zaznajamianie z przepisami prawa, uwzględniając doświadczenia z rozpraw przed Sądem Najwyższym, dyskusje na temat procedur;
- 5) przygotowania i uczestnictwo NROZ w rozprawach przed Sądem Najwyższym;
- 6) współpraca z sądami lekarskimi;
- 7) współpraca z NRL w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania organu;
- 8) problematyka uznawania kwalifikacji zawodowych i funkcjonowanie mechanizmu ostrzegania w ramach stworzonego przez Komisję Europejską Systemu IMI; NROZ kontynuował monitorowanie wpisów dotyczących polskich lekarzy i po analizie wpisu dotyczącego pozbawienia/zawieszenia/ograniczenia prawa wykonywania zawodu lekarza, członka izby lekarskiej w Polsce podejmował adekwatne czynności;
- 9) reagowanie na doniesienia medialne dotyczące możliwości popełnienia przewinień zawodowych przez lekarzy; NROZ zawiadamiał właściwego OROZ, sugerując przeprowadzenie postępowania.

Wnioski i spostrzeżenia wynikające z prowadzonych postępowań

- I. Rozpowszechnienie udzielania świadczeń poprzez elektroniczne środki komunikacji otworzyły drogę do wystawiania **e-recept czy e-zwolnień** bez uprzedniego badania. W poprzednim roku nawiązano współpracę z Ministerstwem Zdrowia, które – monitorując liczbę i rodzaj wystawianych przez lekarzy recept – stwierdziło szereg nieprawidłowości. Kolejny rok regularnie wpływały do NROZ zawiadomienia o możliwości popełnienia przewinienia zawodowego przez lekarzy w związku z wystawianiem recept w ramach tzw. **receptomatów** wraz tygodniowymi zestawieniami liczbowymi.

Wszystkie zawiadomienia NROZ przesyłał do właściwych OROZ, rekomendując wszczęcie postępowania wyjaśniającego. Sprawy zostały przez NROZ objęte nadzorem. NROZ zarekomendował, aby we wszystkich tych postępowaniach OROZ ustanawiali pokrzywdzonym samorząd reprezentowany przez Prezesa NRL. Rzecznicy regularnie nadsyłał informacje o prowadzonych postępowaniach oraz odpisy wydawanych postanowień. Dodatkowo w indywidualnych sprawach NROZ przedstawiał swoje rekomendacje i uwagi.

Większość postępowań wyjaśniających zakończono wnioskiem o ukaranie, a w kilku postępowaniach doszło do tymczasowego zawieszenia PWZ lub ograniczenia w czynnościach na podstawie art. 77 u.i.l. W kilku – po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną i wyjaśnieniami lekarza, którego dotyczyło postępowanie – zakończono postępowania umorzeniem postępowania wyjaśniającego. Działo się tak w przypadkach, gdy lekarz wystawiał recepty w ramach swojej pracy w stacjonarnym podmiocie, np. w POZ. Lekarze ci nigdy nie wystawiali recept w ramach tzw. receptomatów. Wobec wielu lekarzy OROZ wszczynali kolejne postępowania o ten sam czyn, ale obejmujące inny okres czynu.

Niestety, mimo wszczętych postępowań wyjaśniających, które znalazły swój finał w sądzie lekarskim nadal szerzy się zjawisko wystawiania recept przez lekarzy w ramach tzw. receptomatów bez przeprowadzania osobistego badania czy szczegółowego wywiadu, jedynie na podstawie ankiet, które osoba kupująca sama wypełnia. To zjawisko, gdy lekarze wystawiają hurtowo recepty wyłącznie z uwagi na osobiste korzyści o charakterze finansowym jest bardzo niepokojące i stawia środowisko lekarskie w bardzo złym świetle.

Coraz bardziej szerzy się proceder wystawiania recept na środki nasenne i psychotropowe, co w kilku przypadkach prawdopodobnie doprowadziło do śmierci pacjenta. Powstają tzw. receptomaty, który wyłącznie wystawiają recepty na medyczną marihuanę. NROZ jest zaniepokojony tym szerzącym się zjawiskiem. Lekarze bardzo chętnie, skuszeni łatwym zarobkiem, włączają się w ten proceder szkodzący i pacjentom, i środowisku zawodowemu.

Kolejnym zjawiskiem jest wystawianie przez lekarzy w ramach tzw. teleporad zwolnień lekarskich również bez osobistego badania czy szczegółowego wywiadu. Tego typu sprawy są trudne proceduralnie. Opierają się na obfitym materiale dowodowym, wymagają analizy dokumentacji medycznej licznych pacjentów i wielu przesłuchań. Temat ten był wiodącym na wszystkich szkoleniach zorganizowanych przez NROZ w 2024 r.

- II. Szerzącym się niepokojącym zjawiskiem jest **kradzież danych osobowych**. Pacjenci na swoim Indywidualnym Koncie Pacjenta znajdują wystawione recepty mimo, że nigdy nie leczyli się u podpisanego pod receptą lekarza ani nie przyjmowali danego leku.

Najczęściej są to leki przeciwbólowe, nasenne i psychotropowe. Za każdym razem wymaga to sprawdzenia, czy to lekarz wypisał leki, czy też doszło do włamania na konto lekarza oraz czy leki zostały przepisywane na własny użytek, czy trafiły do obrotu w szarej strefie.

- III. W związku z ww. sprawami zauważono ogromny problem z **wykonywaniem kar**. Orzeczone prawomocnym orzeczeniem ograniczenie w czynnościach, np. zakaz wystawiania recept na określoną grupę leków w żaden sposób nie jest widoczne w systemach i nie jest respektowane przez lekarzy. Przez rzeczników wszczynane są kolejne postępowania dotyczące wykonywania zawodu lekarza mimo zawieszonoego PWZ lub ograniczenia w czynnościach. To samo dotyczy wykonywania orzeczonych kar pieniężnych.
- IV. Sporą grupę spraw stanowią te dotyczące **niepłacenia składek** na samorząd zawodowy. ORL, nie mogąc w żaden inny sposób wyegzekwować zaległych opłat, składają zawiadomienia do OROZ, zarzucając tym lekarzom niewywiązywanie się z obowiązku wspierania swojego. Wiele takich spraw znalazło swój finał w sądach lekarskich. Egzekucja nieopłaconych składek wymaga rozwiązania innego niż poprzez postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy.
- V. Coraz więcej napływa skarg dotyczących **biegłych** powołanych przez inne organy – sądy powszechne, prokuratury, czy związane z ubezpieczeniami. Skarżący niezadowoleni z opinii biegłego składają zawiadomienia, oczekując jej weryfikacji przez organy izb lekarskich, które prowadzą postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy. Tymczasem rzecznicy odpowiedzialności zawodowej oraz sądy lekarskie nie są organami dokonującymi oceny opinii sporządzanych przez lekarzy pełniących czynności biegłego w innych postępowaniach, np. w postępowaniach karnych bądź cywilnych i nie dokonują weryfikacji merytorycznej tych opinii. Opinie sporządzone przez biegłych w innych postępowaniach podlegają ocenie przez organ prowadzący postępowanie, który dopuścił dowód z opinii biegłego. Oczywiście sam fakt, że skarga dotyczy opinii sporządzonej przez biegłego nie może w sposób automatyczny przesądzać o jej oddaleniu. W każdym przypadku rzecznik musi zbadać charakter zarzutów kierowanych pod adresem lekarza-biegłego pod kątem zasad etyki.
- VI. Kolejnym, wciąż trwającym, niepokojącym zjawiskiem, z którym przyszło mierzyć się rzecznikom to **wypełnianie obowiązków zawodowych przez lekarzy pod wpływem alkoholu i innych środków odurzających**. Stresująca praca i warunki, w których lekarzom przychodzi pracować niestety powodują, że koledzy zaczynają sięgać po alkohol i inne substancje uzależniające. Z powodu braków kadrowych pracodawcy nierzadko zatrudniają lekarzy, wiedząc, że są osobami uzależnionymi. Wszczynianie postępowań wyjaśniających ma przede wszystkim na celu ochronę pacjentów i dbanie o wizerunek środowiska medycznego, jednakże nie rozwiązuje samego problemu. Potrzeba kompleksowych działań ze strony całego samorządu w kierunku zapewnienia kolegom pomocy i edukowania innych, by nie ukrywali dostrzeżonego u kolegów problemu. W skrajnych przypadkach orzekano zawieszenie lub nawet pozbawienie PWZ.
- VII. Do NROZ wpływa coraz więcej skarg na rzeczników i członków sądów wynikających z **niezadowolenia ze sposobu rozstrzygnięcia postępowań**. Najczęściej takie sprawy rozpatruje sam NROZ. Skargi takie zazwyczaj kończą się postanowieniem o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Strony postępowań w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy często domagają się, aby lekarze pełniący funkcje rzeczników odpowiedzialności zawodowej, bądź członków sądów lekarskich byli pociągani do odpowiedzialności zawodowej za podejmowanie czynności i decyzje, z którymi strona postępowania się nie zgadza, albo które strona ta uważa za niewłaściwe,

niezgodne z obowiązującą procedurą bądź niekorzystne z jej punktu widzenia. Jest to niepokojąca i błędna praktyka, mogąca w ocenie NROZ wpływać na niezawisłość organu izby lekarskiej prowadzącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy i niejako wymuszać określone decyzje. Zdarza się, że niezadowolające stronę rozstrzygnięcie związane jest z przewlekłością postępowania – czy to na etapie rozpoznawania przez rzeczników, czy na etapie postępowania sądowego. NROZ przy każdej okazji zwraca uwagę na konieczność płynnego prowadzenia postępowań.

- VIII. Nadal w centrum zainteresowania NROZ są postępowania dotyczące **udziału lekarzy w ruchach antyszczepionkowych**. NROZ interesował się lekarzami popierającymi przeciwników obowiązku szczepień, niezwłocznie reagując na wszelkie doniesienia dotyczące tej kwestii, przekazując uzyskane informacje wraz z rekomendacjami do właściwych rzeczników. NROZ zaobserwował, że w prowadzonych postępowaniach wciąż pojawiają się nazwiska tych samych lekarzy, którzy od lat są zdeklarowanymi przeciwnikami szczepień. Prowadzi to do smutnej konkluzji, że nawet uznanie lekarza za winnego zarzucanych mu czynów nie powoduje zmiany nastawienia, wyciągnięcia wniosków, czy do zachowania ostrożności w podejmowanych działaniach. Postawa antyszczepionkowa to nie tylko głoszone publicznie poglądy, ale także wystawianie zaświadczeń, które mają odroczyć obowiązkowe szczepienia. Są to zachowania niezgodne z obowiązującymi standardami i w końcowym efekcie są szkodliwe dla całego społeczeństwa.
- IX. Kolejnym wciąż aktualnym tematem są sprawy dotyczące stosowania przez lekarzy **metod uznanych przez naukę za szkodliwe, bezwartościowe lub niezwyfikowane naukowo**. NROZ nadal nadzoruje wszystkie postępowania dotyczące zawiadomień związanych z propagowaniem i stosowaniem przez lekarzy leczenia boreliozy metodą ILADS. Po otrzymaniu stanowiska Rzecznika Praw Pacjenta, wg którego wytyczne ILADS i przewidziana nimi długotrwała antybiotykoterapia nie odpowiadają wymaganiom aktualnej wiedzy medycznej, NROZ przesłał je OROZ do ewentualnego wykorzystania.
- X. Wciąż jest duża liczba skarg związana z **aktywnością lekarzy w mediach społecznościowych**. Zawiadomienia dotyczą formy i treści wpisów, komentarzy i filmików, które w ocenie zawiadamiających nie licują z godnością zawodu lekarza. Osoby aktywne w ten sposób w internecie podkreślają, że są lekarzami, a to stawia ich zachowania w zupełnie innym świetle.
- XI. Nadal pojawiają się zawiadomienia dotyczące **lekarzy uczestniczących w reklamach**. Tego typu reklamy nie pojawiają się już w tv, reklamowanie przeniosło się do internetu. Lekarze w celach uzyskania korzyści materialnych reklamują np. suplementy diety, dobra luksusowe czy siebie samych.
- XII. NROZ kontynuuje monitorowanie wpisów dotyczących polskich lekarzy w systemie ostrzegania w ramach stworzonego przez Komisję Europejską **Systemu IMI**. Po pojawieniu się wpisu o pozbawieniu, zawieszeniu lub ograniczeniu PWZ członka izby lekarskiej w Polsce NROZ dokonuje analizy orzeczenia, wdrażając, jeśli istnieje potrzeba, stosowne czynności. W 2024 r. NROZ wszczął 1 postępowanie w celu przejęcia do wykonania w Polsce orzeczenia właściwego organu w Szwecji, w którym ograniczono lekarzowi prawo wykonywania zawodu za wystawianie recept na m.in. leczniczą marihuanę bez udokumentowania wskazań w dokumentacji medycznej.
- XIII. W kolejnym roku NROZ zaobserwował, że nie polepsza się **sytuacja u wielu OROZ**. Brak środków powoduje, że obsługa prawno-administracyjna jest niedostateczna, często dochodzi do zmian pracowników, co wpływa na ciągłość pracy organu. Dodatkowo deficyt i niewielka aktywność części zastępców skutkuje narastającą przewlekłością

prowadzonych postępowań. Wciąż rosnąca liczba skarg i to coraz bardziej skomplikowanych oraz udział profesjonalnych przedstawicieli procesowych stwarza nowe wyzwania, konieczność szkolenia się z zakresu prawa, poświęcania swojego czasu zawodowego i prywatnego. NROZ nieustannie, od lat przedstawia przy różnych okazjach kłopoty w biurach OROZ i apeluje o konieczność wypracowania rozwiązań, które usprawnią pracę.

- XIV. Od początku wojny w **Ukrainie** coraz więcej lekarzy z tego kraju rozpoczęło pracę na terenie RP. Skargi wpływające do rzeczników dotyczą głównie bezprawnego posługiwania się tytułem specjalisty i niedostateczną znajomością języka polskiego. Sporym problemem są lekarze, na których wpływają skargi, którzy nie widnieją w Centralnym Rejestrze Lekarzy, co oznacza, że albo nie są lekarzami, albo nie uzyskali od samorządu zawodowego PWZ i tym samym nie są członkami izby lekarskiej. W konsekwencji, zgodnie z art. 53 u.i.l., nie podlegają odpowiedzialności zawodowej za popełnienie przewinienia zawodowego, co oznacza, że w tych sprawach OROZ nie może prowadzić postępowań. Takie osoby najprawdopodobniej wykonują w Polsce zawód bezpośrednio na podstawie decyzji wydanej przez Ministerstwo Zdrowia w ramach tzw. uproszczonego dostępu do wykonywania zawodu lekarza. W takich przypadkach NROZ sugerował kierowanie skarg bezpośrednio do Ministra Zdrowia. Kilka postępowań dotyczących takich lekarzy prowadzi prokuratura.

Innym niepokojącym zjawiskiem, o którym NROZ powziął informację, jest powstawanie podmiotów leczniczych lub gospodarczych, które zatrudniają osoby, najprawdopodobniej z Ukrainy, podające się za lekarzy specjalistów. Lekarze ci nie posiadają PWZ nadanego przez samorząd zawodowy i nie wiadomo na jakiej zasadzie są zatrudniani przez pracodawców. Część ich udziela porad lekarskich poprzez internet. To szerzące się zjawisko jest tym bardziej niepokojące, że porady lekarskie udzielane są przez osoby, których umiejętności nie zostały zweryfikowane. Może to prowadzić do nie dających się przewidzieć szkód dla osób poszukujących pomocy lekarskiej.

- XV. NROZ bierze udział w **wokandach Sądu Najwyższego**, którego orzecznictwo stanowi wykładnię przepisów stosowanych w postępowaniach w przedmiocie odpowiedzialności Zawodowej. NROZ stworzył na stronie NIL zakładkę: <https://nil.org.pl/izba/naczelnzy-rzecznik-odpowiedzialnosci-zawodowej/dokumenty/orzeczenia-sadu-najwyzszego>, gdzie po anonimizacji umieszczane są ważne orzeczenia SN, z którymi mogą zapoznawać się rzecznicy i ew. powoływać się na nie w prowadzonych postępowaniach. Przenoszenie spraw dotyczących przewinień zawodowych lekarzy z Izby Karnej SN do Izby Odpowiedzialności Zawodowej SN bardzo wydłużyło prowadzone postępowania. Mniejsze znaczenie ma to w przypadku prawomocnych orzeczeń NSL, ale ogromne w przypadku, gdy NSL orzekł o uchyleniu orzeczenia OSL i skierowaniu sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd I instancji. Przez kilka miesięcy w SN nie były rozpisywane żadne sprawy. W jednej ze spraw SN wydał postanowienie po ponad roku, co doprowadziło do przedawnienia karalności. Widać to w statystykach NROZ w ilu rozprawach w SN brał udział NROZ w 2024 r. Spraw, które czekają na wyznaczenie terminu jest bardzo dużo i to jeszcze z 2022 r., a wciąż wpływa coraz więcej nowych.

- XVI. NROZ zaobserwował bardzo niepokojące zjawisko, które odbija się także na pracy organów odpowiedzialności zawodowej, tj. zjawisko **waśni wewnątrz samorządu lekarskiego**. Nie wdając się w szukanie przyczyn tego zjawiska, ze smutkiem należy stwierdzić, że coraz bardziej widoczny jest brak jedności w środowisku lekarskim. Rosnąca liczba doniesień, których autorami są lekarze znajduje swoje odzwierciedlenie także w stosunkach panujących wewnątrz samorządu zawodowego.

Niestety wzajemna wrogość osób pełniących funkcje w samorządzie przekłada się na pracę na rzecz tego samorządu. W wielu izbach widać „przepychanki” pomiędzy rzecznikami a sądem, czy między innymi organami. Odnosi się wrażenie, że koledzy nierzadko zapominają, że podjęli się pracy dla dobra społeczności lekarskiej, a nie dla własnych korzyści. Spory wewnętrzne i narastający brak jedności od razu podchwytywany i podkreślany jest przez media, co nie sprzyja wizerunkowi i samorządu, i całego środowiska lekarskiego. W powstających sporach i wewnętrznych walkach wykorzystywani są rzecznicy odpowiedzialności zawodowej, do których składane są zawiadomienia o możliwości popełnienia przewinienia zawodowego przez strony tego sporu.

DANE STATYSTYCZNE

SPRAWY ROZPATRYWANE PRZEZ NACZELNEGO RZECZNIKA ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ w 2024 roku

Lp.	Zadanie	Liczba zadań wykonanych
1.	Liczba postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego przez Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej	17
2.	Liczba postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego	3
3.	Liczba złożonych wniosków o ukaranie do sądów lekarskich	1
4.	Liczba postanowień w sprawie wyznaczenia innego rzecznika do prowadzenia w tym odmownych - 14	77
5.	Liczba postanowień w sprawie zażaleń na przewlekłość postępowania	12
6.	Liczba postanowień w sprawie przedłużenia postępowań wyjaśniających	755
7.	Liczba postanowień o wyznaczeniu OROZ do prowadzenia postępowania dotyczącego lekarzy będących członkami różnych izb lekarskich	72
	Razem postanowień:	937
8.	Liczba wystąpień w rozprawach przed Naczelny Sąd Lekarskim	162
9.	Liczba wystąpień na rozprawach Sądu Najwyższego	5
10)	Zarządzenia dot. objęcia nadzorem postępowań OROZ	12
11.	Liczba wniosków o interwencję, które wpłynęły do NROZ	552
12	Posiedzenia w NSL (prolongaty)	71

Tabela porównawcza:

Lp.	Zadanie	2022	2023	2024
1.	Liczba postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego przez Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej	8	9	17
2.	Liczba postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego	13	3	3
3.	Liczba złożonych wniosków o ukaranie do sądów lekarskich	10	2	1
4.	Liczba postanowień w sprawie wyznaczenia innego rzecznika do prowadzenia	103	104	77
5.	Liczba postanowień w sprawie zażaleń na przewlekłość postępowania	15	7	12
6.	Liczba postanowień w sprawie przedłużenia postępowań wyjaśniających	685	698	755
7.	Liczba postanowień o wyznaczeniu OROZ do prowadzenia postępowania dotyczącego lekarzy będących członkami różnych izb lekarskich	37	54	72
8.	Liczba wystąpień w rozprawach przed Naczelnym Sądem Lekarskim	130	176	162
9.	Liczba wystąpień na rozprawach Sądu Najwyższego	9	11	5
	Razem:	1010	1064	1104

W 2024r. do NROZ wpłynęły 552 pisma będące informacją o możliwości popełnienia przewinienia zawodowego, skargą na niewłaściwe działanie instytucji związanych z ochroną zdrowia lub zapytaniami i prośbami o pomoc. Większość zawiadomień przekazano do właściwych OROZ, część do okręgowych inspektoratów służby więziennej. W pozostałych sprawach udzielano informacji i odpowiedzi na zapytania bądź przekazano do innych, właściwych instytucji.

NROZ reagował niezwłocznie na docierające do niego doniesienia medialne dotyczące możliwości popełnienia przewinienia zawodowego przez lekarzy. W większości przypadków doniesienia takie zostały przekazane do właściwego OROZ. Sprawy o szczególnym charakterze były obejmowane nadzorem. **W 12 przypadkach NROZ wydał zarządzenie o objęciu postępowania nadzorem**, zobowiązując OROZ do przesyłania w regularnych odstępach czasu informacji o podejmowanych czynnościach procesowych. M.in. były to sprawy dotyczące lekarzy, którzy wystawiali recepty w ramach tzw. receptomatów (szczególnie na leki opioidowe), sprawy,

w których NROZ zauważył duże zagrożenie przewlekłością postępowań prowadzonych przez OROZ.

Jak wynika z powyższej tabeli NROZ i jego Zastępcy w 2024 r. brali udział w **162 rozprawach i posiedzeniach w NSL**. Najbardziej aktywnymi Zastępcami byli lek. Łukasz Szpinda (19 rozpraw), lek. Włodzimierz Majewski (18 rozpraw), dr n.med. Wojciech Derkowski i lek. Krzysztof Lubecki (po 16 rozpraw), dr n. med. Włodzimierz Wnęk (15 rozpraw), lek. Jacek Opinc (11 rozpraw), lek. Wanda Wenglarzy-Kowalczyk (10 rozpraw).

W 2024r. NROZ wziął udział w **71 posiedzeniach NSL**, podczas których NROZ, po zapoznaniu się z aktami i po analizie przebiegu postępowań, występował z wnioskami o wydanie przez NSL postanowień o przedłużeniu terminu zakończenia postępowania. Analiza akt prowadzi do wskazania rzecznikom dostrzeżonych błędów, przekazania odpowiednich rekomendacji czy sugestii, ale także do znalezienia słabych punktów i trudności w czynnościach procesowych, które następnie są tematami szkoleń.

W porównaniu z latami poprzednimi NROZ zaobserwował spadek liczby spraw, w których OROZ występują do NSL z wnioskami o przedłużenie terminu postępowania wyjaśniającego, załączając do tych wniosków akta lub kopie akt. Obowiązek przekazywania akt sprawy zawarty jest w art. 76 ust. 3 u.i.l. NROZ rozumie, że przesyłanie akt do NSL może wpływać na przedłużenie postępowania lub takiej możliwości nie ma, ponieważ akta znajdują się np. u biegłego, jednakże nie jest wymagane przesyłanie oryginałów akt. Dla wydania odpowiedniego postanowienia, po analizie materiału dowodowego, wystarczające jest przesłanie kopii tychże akt, co NROZ rekomenduje przy okazji spotkań z rzecznikami.

W tym miejscu należy ponownie podkreślić zaangażowanie lek. dent. Anny Tarkowskiej, która zapoznaje się z aktami, przygotowuje do NSL projekty uzasadnień i uwagi dotyczące prowadzonych przez OROZ postępowań.

Podkreślenia wymaga także aktywność lek. Wandy Wenglarzy-Kowalczyk, która analizuje wszystkie wnioski o przedłużenie okresu postępowania wyjaśniającego wpływające od OROZ do NROZ i wydaje decyzje w imieniu NROZ. W 2024 roku było 755 takich wniosków.

NROZ brał udział w **5 rozprawach kasacyjnych w Sądzie Najwyższym**. NROZ zauważył ogromny spadek rozpoznanych spraw, które trafiły do Izby Odpowiedzialności Zawodowej SN. Rośnie liczba spraw, które nadał oczekują na wyznaczenie terminu lub rozpoznanie bez udziału stron. NROZ zwrócił także uwagę na wydłużenie terminów rozpatrywania przez SN skarg dotyczących orzeczeń NSL uchylających orzeczenie sądu I instancji, co bardzo wpłynęło na przewlekanie postępowań sądowych.

SPRAWY ROZPATRYWANE PRZEZ OKRĘGOWYCH RZECZNIKÓW ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ (OROZ)

OROZ	Liczba spraw, które pozostały z 2023 r.	Liczba spraw, które wpłynęły	Liczba spraw zakończonych	Liczba spraw, które pozostały na I półrocze 2025 r.	Wnioski o prolongaty
BIAŁYSTOK	128	123	174	77	25
BIELSKO-BIAŁA	33	47	37	43	10

BYDGOSZCZ	53	91	85	59	22
CZĘSTOCHOWA	28	35	31	32	0
GDAŃSK	327	347	309	365	4
GORZÓW WLKP.	19	39	43	15	11
KATOWICE	290	442	376	356	192
KIELCE	84	97	55	126	27
KOSZALIN	34	73	73	34	17
KRAKÓW	312	433	385	360	6
LUBLIN	103	241	221	123	3
ŁÓDŹ	107	222	173	156	73
OLSZTYN	50	103	97	56	13
OPOLE	47	92	92	47	23
PŁOCK	5	32	28	9	5
POZNAŃ	175	245	293	127	42
RZESZÓW	49	76	57	68	8
SZCZECIN	315	161	141	335	24
TARNÓW	19	39	34	24	0
TORUŃ	33	77	66	44	13
WARSZAWA	325	467	430	362	220
WROCŁAW	346	398	372	372	10
ZIELONA GÓRA	53	64	55	62	5
WOJSKOWA IZBA LEKARSKA	25	90	75	40	2
RAZEM	2960	4034	3702	3292	755

Tabela porównawcza:

	Liczba nowych zawiadomień	Liczba spraw zakończonych
2020	2747	2822
2021	3244	2988
2022	3304	2767
2023	3952	3695
2024	4034	3702

Obserwujemy ogromny wzrost liczby skarg wpływających do OROZ, ale – niestety – także wzrost liczby spraw, które – jako niezakończone – pozostają na następny okres sprawozdawczy mimo rekordowo dużej liczby spraw zakończonych. Podczas spotkań z OROZ będzie ta tendencja poddana analizie w celu znalezienia jej przyczyn i wypracowania rozwiązań.

Szczegółowa informacja o prowadzonych przez OROZ postępowaniach, jak i o sposobie ich zakończenia znajduje się na stronie internetowej Naczelnej Izby Lekarskiej <https://nil.org.pl/izba/naczelnny-rzecznik-odpowiedzialnosci-zawodowej/sprawozdania/roczne-nroz>.

Wnioski OROZ o przedłużenie okresu postępowania wyjaśniającego (tabela porównawcza):

	Liczba wniosków o prolongatę kierowanych do NROZ
2020	951
2021	629
2022	685
2023	698
2024	755

Dokonując analizy rocznych raportów, NROZ wnioskuje, że nie wszyscy OROZ przestrzegają obowiązku wynikającego z art. 76 u.i.l., na co zresztą NROZ wielokrotnie podczas szkoleń, spotkań i rozmów zwracał uwagę. Bardzo niepokojące jest to, że niektórzy OROZ, u których jest duży wpływ nowych zawiadomień, złożyli do NROZ niewiele wniosków o przedłużenie okresu postępowania wyjaśniającego lub wcale. Ta konstatacja będzie przyczyną wystąpienia do OROZ w trybie art. 45 u.i.l. o wyjaśnienia i jednym z tematów najbliższych szkoleń.

SPOTKANIA I SZKOLENIA

W 2024 r. NROZ zorganizował następujące szkolenia i spotkania:

- 18-29 maja 2024 r. – NROZ, OROZ, NSL, OSL - Łódź.** Poruszono następujące tematy:
  - Przedstawienie zmian w Kodeksie Etyki Lekarskiej dr n. med. Artur de Rosier - Przewodniczący Komisji Etyki Lekarskiej NRL
  - Błędy w prowadzonych postępowaniach przed rzecznikiem odpowiedzialności zawodowej i przed sądem lekarskim dr n. med. Zbigniew Kuzyszyn, dr n. med. Jacek Miarka
  - Konieczność stosowania w zarzutach art. 53 ustawy o izbach lekarskich- decyzje Sądu Najwyższego dr Paulina Tomaszewska
  - Błędy rzeczników w postępowaniu sądowym Marta Potrzebnicka
- 19 czerwca 2024 r. - spotkanie z OROZ z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji.** Rzecznicy poruszali i próbowali znaleźć rozwiązanie problemów, które napotykali, rozpatrując sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej lekarzy - m.in. uporczywe niestawianie się stron na przesłuchania, problemy ze znalezieniem biegłych, udział przedstawicieli

procesowych w czynnościach rzecznika. Tematem wiodącym były sprawy dotyczące lekarzy wystawiających recepty w ramach tzw. receptomatów.

3. **18-20 października 2024 r. – NROZ, OROZ, NSL, OSL – Janów Podlaski.** Główne tematy:
  - “Błędy w prowadzonych postępowaniach przed rzecznikiem odpowiedzialności zawodowej i przed sądem lekarskim.” dr n. med. i mgr prawa Zbigniew Kuzyszyn – Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej, dr n. med. Jacek Miarka – Przewodniczący Naczelnego Sądu Lekarskiego.
  - “Omówienie zmian w Kodeksie Etyki Lekarskiej od 2025 r.” dr Wanda Wenglarzy-Kowalczyk – II Zastępca Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, dr n. med. i mgr prawa Zbigniew Kuzyszyn – Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej, dr n. med. Jacek Miarka – Przewodniczący Naczelnego Sądu Lekarskiego.
  - “Receptomaty”- dr n.med. Klaudiusz Komor- Wiceprezes Naczelnej Rady Lekarskiej
  - “Formułowanie zarzutów oraz taktyka i technika przesłuchań” - dr hab. n. praw. Karolina Kremens- prof. UW, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
  - “Odpowiedzialność zawodowa lekarza za przewinienia zawodowe nie związane z wykonywaniem zawodu” oraz “Realizacja przez obwinionego lekarza prawa do obrony w toku postępowania - praktyczne aspekty”. adw. Karol Kolankiewicz
  - “Omówienie zagadnień dotyczących postępowań z zakresu odpowiedzialności zawodowej lekarzy i lekarzy dentyków” - Jerzy Menzel- Sędzia Sądu Okręgowego we Wrocławiu
  - “Zarzuty w orzeczeniach organów brytyjskich zawieszających prawo wykonywania zawodu lekarzom w Wielkiej Brytanii- przykłady praktyczne” - dr n. praw. Paulina Tomaszewska- Rozbicka
  - “Przewlekłość postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej” - Asystentki prawne NROZ Marta Potrzebicka i Wiktoria Kazimierek
  - “Dokąd nas zaprowadzi aktualne orzecznictwo Sądu Najwyższego?” - lek. Krzysztof Lubicki- Zastępca Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej
4. **14 grudnia 2024 r. – spotkanie wigilijne Zastępców NROZ w NIL,** w którym wzięli udział poprzedni NROZ prof. dr hab. n. med. Krystyna Rowecka-Trzebicka, prof. dr hab. n. med. Zbigniew Czernicki i lek. Grzegorz Wrona oraz Prezes NRL lek. Łukasz Jankowski i Dyrektor Biura Naczelnej Izby Lekarskiej p. Anna Ścibisz.

Protokoły szkoleń zorganizowanych przez NROZ znajdują się na nowej stronie NIL – NROZ w zakładce „warsztaty”: <https://nil.org.pl/izba/naczelny-rzecznik-odpowiedzialnosc-zawodowej/sprawozdania/protokoly-warsztaty-konferencje>

NROZ brał udział w następujących wydarzeniach:

- 16 marca 2024 r. Opole – Okręgowy Zjazd Lekarzy.
- 16-18 maja 2024 r. Łódź – Nadzwyczajny XVI Krajowy Zjazd Lekarzy, podczas którego aktywnie uczestniczył w dyskusji nt. nowego Kodeksu Etyki Lekarskiej.
- 5 grudnia 2024 r. Kraków – 13. Kongres Prawa Medycznego, podczas którego NROZ przedstawił: "Dlaczego uchwalono nowy KEL" - Doprecyzowanie i ujednolicenie pojęć stosowanych w KEL; zmiana „powinności” lekarza na jego „obowiązki”; uaktualnienie norm etycznych i ich stosowania do znaczącej zmiany rzeczywistości praktykowania medycy (telemedycyna, reklamy).

- 13 grudnia 2024 r. Opole – szkolenie lekarzy stażystów, podczas którego przedstawił zagadnienie obejmujące postępowanie przed rzecznikiem i sądem lekarskim.
- NROZ brał udział w posiedzeniach Naczelnej Rady Lekarskiej, Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej i Kapituły odznaczenia „Meritus pro Medicis”, oraz spotkaniach związanych z projektowaniem nowego lokum dla Biura NROZ. Uczestniczył także w opiniowaniu komentarzy do KEL podczas zdalnego spotkania Komisji Etyki Lekarskiej NIL.
- NROZ odbywał doraźne indywidualne spotkania z OROZ, Zastępcami NROZ i Przewodniczącym NSL.

BIURO NACZELNEGO RZECZNIKA ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ

W Biurze Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej zatrudnionych było w 2024 r. dwóch pracowników pełnoetatowych – Ewa Nowosielska i Małgorzata Kurkiewicz-Pypno, na ½ etatu – dr n. pr. Paulina Tomaszewska-Rozbicka, na umowie zlecenia – Marta Potrzebnicka, Wiktora Kazimierek oraz Piotr Trzebicki. Doradcą prawnym już od kilku lat jest radca prawny Marek Szewczyński.

PODZIĘKOWANIA

Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej pragnie podziękować wszystkim swoim Zastępcom angażującym się z ogromnym oddaniem w działania organu. Bez ich pomocy nie byłoby możliwe sprawne prowadzenie spraw. Szczególne podziękowania NROZ kieruje w stronę lek. Wandy Wenglarzy-Kowalczyk i lek. dent. Anny Tarkowskiej, które przejęły ciężar rozpoznawania wniosków o przedłużanie okresu postępowania wyjaśniającego.

NROZ pragnie podziękować członkom organów Naczelnej Izby Lekarskiej (w tym szczególnie członkom NSL i pracownikom Kancelarii NSL) oraz członkom organów odpowiedzialności zawodowej Okręgowych Izb Lekarskich za współpracę, pomoc, życzliwość i wyrozumiałość.

Nie sposób nie podkreślić zaangażowania mec. Marka Szewczyńskiego za codzienne doradztwo prawne, gotowość pomocy prawnej NROZ, jego Zastępcom, a także – często – OROZ; dr n. pr. Pauliny Tomaszewskiej-Rozbickiej m.in. za monitorowanie systemu IMI; wszystkim pracownikom Biura NROZ (na czele z Panią Kierownik mgr Ewą Nowosielską) za codzienną, systematyczną i rzetelnie wykonywaną pracę, bez których niemożliwe byłoby (wbrew wielu przeciwnościom) niezaburzone funkcjonowanie organu NROZ.

Naczelny Rzecznik

Odpowiedzialności Zawodowej

Dr n. med. Zbigniew Kuzyszyn